

[Ole Bjørn Kraft.]

heroverfor den kostbare Tid, der gaar til Spilde, Landet uden beslutningsdygtig Regering og Rigsdag i maaske meget afgørende Maanedere.

Dansk Parlamentarismes store Problem i Dag er blevet Regeringsdannelsen. Det er nødvendigt at se Sandheden i Øjnene. Saaledes som vort politiske Liv har udviklet sig, kan det blive skæbnesvangert for Folkestyrets Evne til i Krisetider at give Landet den faste Ledelse og den politiske Stabilitet, der er Brug for, hvis de nødvendige og tilstrækkeligt saglige og objektive Beslutninger skal kunne gennemføres. I rolige Tider, da de Foranstaltninger, der er nødvendige, er mindre indgribende og af mindre ekstrordinær Karakter, kan Mindretalsregeringer paa løst parlamentarisk Grundlag maaske løse Opgaven. I Tider som dem, vi nu oplever, er det nødvendigt, hvis Rigsdagen skal kunne udføre sagligt Arbejde, at der etableres et fast Flertal, der kan sikre Arbejdsro og hindre Udbrud af stadige politiske Kriser som dem, vi har set i det sidste halve Aar. Formen er her ikke det helt afgørende, men personlig er jeg af den Opfattelse, at en Samlingsregering i det mindste for en overskuelig Tid er den Vej, vi maa gaa, hvis vi da vil undgaa fortsat Opløsning af vore politiske Forhold og den dermed følgende Svækkelse af Folkestyrets Anseelse. Jeg tror nemlig, at den Fare, vort Styre og dermed vort Land i Øjeblikket befinder sig i, er meget større, end man almindeligvis antager. Dertil kommer, at i Tider med saa omfattende Statsindgreb og dermed voksende Administration, som vi nu har det, har en svag Regeringsform, som en Mindretalsregering saa let bliver det, en Sidevirkning, som jeg tror det vil være farligt for Demokratiet at overse, nemlig den, at den reelle Magt i Landet truer med at glide Regering og Rigsdag af Hænde.

Man har talt om en Direktørernes Revolution, det vil sige en Udvikling, hvorunder det bliver tekniske og administrative Ledere, der tager den egentlige Magt. Det er ikke helt uden Grund. Ingen vil i Dag kunne benægte, at der er en farlig Tendens ogsaa i vort Land, der paa mange Maader truer med at reducere Folkerepræsentationens Indflydelse til kun at være rent formel, medens den egentlige Magt ligger helt andre Steder. Det bliver derfor efter min Opfattelse under disse Omstændigheder en Pligt for en partisplittet Rigsdag som vor at finde frem til Former for Regeringsdannelse, der styrker og værner Folkestyrets Position og Arbejdsmuligheder. Derfor har jeg op-

fordret til Samarbejde. Bestræbelserne har ikke ført til et Resultat, men jeg vil paa mit Partis Vegne sige, at efter Valget vil man finde de Konservative arbejdende for det samme Maal, forhaabentlig med øget Styrke til at give vore Synspunkter Vægt.

I denne Forbindelse vil jeg gerne gøre en enkelt Bemærkning til en Udtalelse, som det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen fremsatte, nemlig med Hensyn til en Mindretalsregerings Ret til og Mulighed for at udskrive Valg. Det er en Sag, som det konservative Parti allerede for længere Tid siden har taget Stilling til, og under Behandlingen af Finanslovsforslaget for 1946—47 i November 1945 udtalte mit Partis daværende Formand, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, sig om dette Spørgsmaal paa Partiets Vegne. Han sagde derom — jeg haaber, jeg har den højtærede Formands Tilladelse til dette og andre Citater —:

„Men naar vi nu er gaaet over til, hvad vi ikke har haft i mange Aar saa klart og tydeligt, som det fremtræder ved denne Lejlighed, en Mindretalsregering, som ikke paa Forhaand træder frem med noget Flertal og med Støttepartier, saa mener vi ikke, den har den samme umiddelbare Ret til at opløse Folketinget, hvis den lider et Nederlag. Jeg er meget vel klar over, at det er et Omraade, hvor det er meget vanskeligt at give faste og præcise Regler, men hvis det parlamentariske Liv skal trives vel, kan man ikke sige, at Faldet af en Mindretalsregering nødvendigvis Valg, men Stillingen kan være den, at der maa optages Forhandlinger om, paa hvilken Maade en anden Regering skal etableres.“

Men da Det konservative Folkeparti indtog det Standpunkt, fandt det ingen Støtte her i Tinget. Tværtimod faldt der fra mange Sider, først og fremmest fra Socialdemokratiets Side, klare Udtalelser imod denne Betragtning, som vi altsaa stod ene om.

Til det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen vil jeg gerne sige, at den Situation, som han nu paakalder, har været til Stede, nemlig ved et Møde, hvori det ærede Medlem deltog. Det er jo altid saadan, at naar Historiens Gudinde gaar forbi, skal man springe til og kysse hendes Kjortel. Det undlod det ærede Medlem ved den Lejlighed. Men saa kommer man let i den Situation, at man ligesom Hr. Flovmand tænker paa, hvad man kunde have sagt, og hvad man kunde have gjort. Hvis der paa Basis af de Udtalelser, som den højtærede Statsminister har fremsat, paa ny skulde komme